

INFORME sobre demografia col·legial 2013

BERENGUER CAMPS,
cap del Gabinet d'Estudis Col·legials

La prevista onada de jubilacions en els pròxims anys, així com el procés de feminització, constitueixen dos dels grans reptes de la demografia col·legial a Barcelona

En l'anàlisi de les dades de la demografia col·legial de l'any 2013 trobem una continuïtat en les tendències ja apuntades d'ençà del 2011. En primer lloc, la confirmació de la inflexió a la baixa de col·legiacions de metges estrangers. En segon lloc, l'augment de baixes i de jubilacions, que fa que el balanç de metges en actiu sigui estable, amb previsió negativa. Finalment, la feminització de la professió continua avançant i aquest és un dels moviments de fons més rellevants per a la professió en els propers anys.

Les dades d'aquest informe es refereixen a les característiques i l'evolució recent del conjunt de col·legiats, a 31 de desembre de 2013.

Edat i gènere

La piràmide d'edat del conjunt de col·legiats reflecteix gràficament la situació demogràfica dels metges del COMB. El 2013, l'edat mitjana és de 50,0 anys, 4 dècimes més que el 2012. Aquest és l'efecte del progressiu envelliment de les cohorts que es van col·legiar a finals dels anys setanta i inicis dels anys vuitanta del segle passat. La feminització de la professió és ben palesa en les cohorts joves, a diferència de la franja dels 55 a 59 anys, que és la franja més poblada (16,5% del total) i amb predomini dels homes.

Origen

Del total de 31.121 col·legiats, 19.869 (63,8%) són nascuts a Catalunya i un 18,6% (5.719 metges) són nascuts a la resta d'Espanya.

Els metges estrangers segueixen la tendència d'anys anteriors i augmenten en nombre. Aquest

col·lectiu representa un 17,6% del total (5.461), entre els quals destaquen un cop més els nascuts a l'Amèrica Llatina (77,4% del conjunt d'estrangers).

Evolució

Tot i que s'ha observat una davallada de metges de nova col·legiació nascuts a l'estranger, el 2013 continua sent el col·lectiu més nombrós: el 41,8%. Els metges nascuts a Catalunya representen el 36,8% i els nascuts a la resta d'Espanya, el 21,4%.

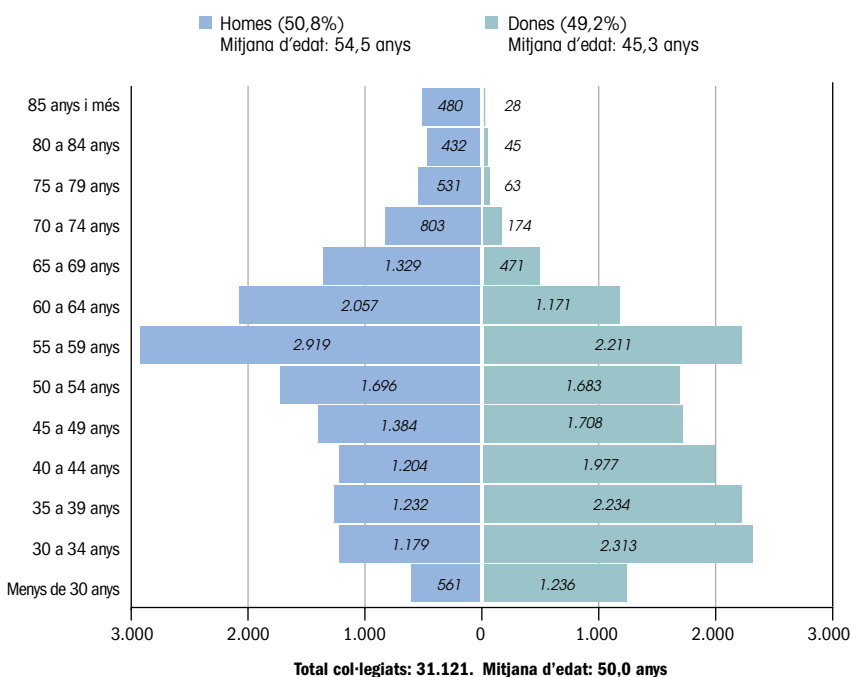
A diferència d'anys anteriors, s'observa com el grup més nombrós de residents de primer any (R1) ha nascut a Catalunya. Possiblement es deu

Distribució per origen. 2013

Zona naixement	Absoluts	%
Catalunya	19.869	63,8
Resta d'Espanya	5.791	18,6
Conjunt d'estrangers	5.461	17,6
Amèrica Llatina i Carib	4.227	77,4
Unió Europea + EEE	686	12,6
Orient Mitjà	213	3,9
Àfrica	126	2,3
Europa de l'Est	122	2,2
Altres	87	1,6

Informe sobre demografia col·legial 2013. Dades a 31 de desembre de 2013.

Piràmide d'edat del total de col·legiats

Saldo d'altres, baixes i jubilacions. 2012-2013

	2012	2013
Altes	1.076	1.157
Noves altes	908	963
Reingressos	168	194
Baixes	-912	-804
Trasllat província	-263	-190
Trasllat estranger	-282	-295
Cessament exercici / Baixa voluntària	-95	-88
Suspensions per impagament i altres	-118	-83
Defuncions	-154	-148
Jubilacions*	-280	-326
Baixes i Jubilacions	-1.192	-1.130
Saldo	-116	27

* Es consideren jubilats els col·legiats que arriben als 68 anys en l'any en qüestió (edat mitjana en què els col·legiats sol·liciten la reducció de la quota per jubilació).

als progressius canvis introduïts des de la convocatòria 2010-2011 per limitar la presència d'estrangers en el nostre sistema de formació especialitzada. D'altra banda, durant el 2014 caldrà estar atents a la situació laboral del gran nombre de residents estrangers (el 47,1% dels R4) que acaben el seu període MIR (manca de permís de residència i treball).

Balanç

El balanç de col·legiats per al 2013 és estable -27 metges-, fruit de la disminució en el nombre de baixes. S'ha estabilitzat així la tendència d'anys anteriors en què observàvem una clara davallada deguda a l'augment de baixes i jubilacions, i que el 2012 va arribar a un balanç negatiu de 116 metges.

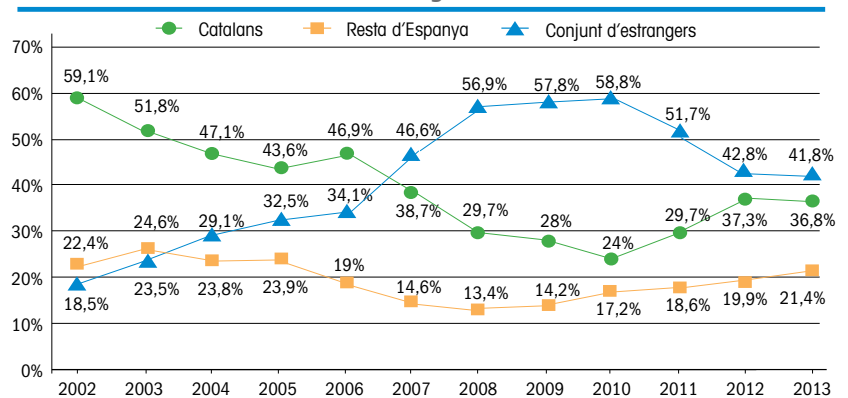
S'observa una disminució en el trasllat de província i en la suspensió per impagament i altres.

Tot i això, el motiu principal de baixa és el trasllat a l'estranger, cas en el qual sí que hi ha predomini de metges estrangers que es donen de baixa per aquest motiu (71,2%).

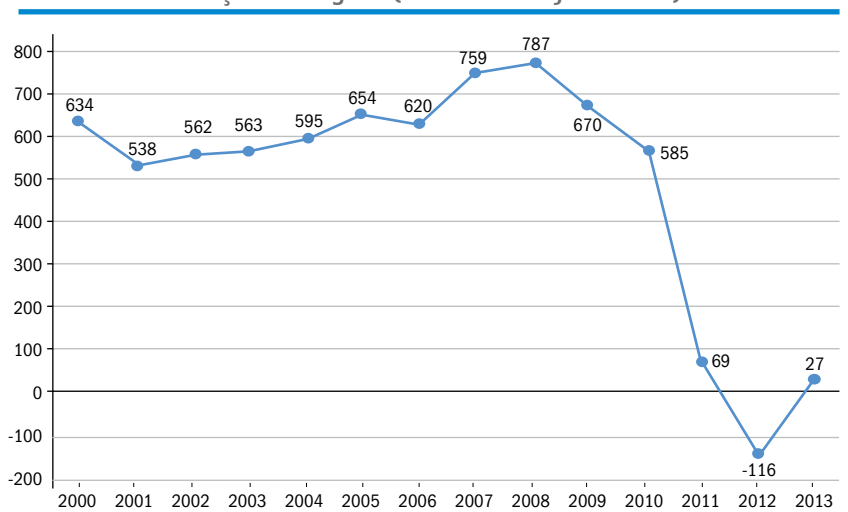
Conclusions

Malgrat una important inflexió a la baixa en els darrers anys, continua arribant un nombre important de metges estrangers a Barcelona. Caldrà veure com evoluciona aquest fenomen. La prevista onada de jubilacions en els pròxims anys, així com el procés de feminització, constitueixen dos dels grans reptes de la demografia col·legial a Barcelona. ■

Evolució de les noves col·legiacions (2002-2013)

Evolució del balanç de col·legiats (altes-baixes i jubilacions)* 2000-2013

*D'acord amb l'edat mitjana dels col·legiats que han demanat la reducció de quota per jubilació, es consideren jubilacions els col·legiats que arriben als 68 anys en l'any en qüestió.

Font: Gabinet d'Estudis Col·legials. COMB.

Com es desprèn de l'informe del Gabinet d'Estudis Col·legials, des de l'any 2006, el grup majoritari entre les noves col·legiacions en relació amb el seu origen és el de metges nascuts i formats a l'estranger. El 31 de desembre de 2013, aquest grup de metges representaven gairebé el 18%.

Com també es desprèn de l'informe, hi ha una progressiva feminització de la professió i les metgesses representen actualment el 49,2% del total de professionals i, si exclouem els metges i les metgesses més grans de 68 anys, ja és el grup majoritari a la professió, el 53,5% del total.

Un altre fet constatable en les dades col·legials és l'envelliment de la professió, amb una edat mitjana de 50 anys. Si prenem l'edat mitjana de jubilació actual als 68 anys, la previsió és que en els propers deu anys es jubilaran al voltant de 7.500 metges que, en dades de tancament del 2013, representen un 24% dels metges i les metgesses de Barcelona i la seva província.

Com es desprèn de l'informe, el saldo d'entrades i sortides de professionals a

Canvis en la demografia mèdica

MARC SOLER,
director adjunt corporatiu del COMB

“Les previsions a mitjà i llarg termini són d'una disminució important del nombre de metges”

Barcelona és pràcticament zero atès que, a la mobilitat ordinària dels metges, s'hi afegeix l'augment de metges nascuts a l'estranger que tornen al seu país d'origen.

El nombre de metges d'un país¹ està condicionat, en primer terme, pel nombre d'habitants, pel nombre de pacients, i pel volum i la qualitat de la feina dels metges i de la resta de professionals sanitaris. En segon terme cal considerar les entrades i sortides del nombre de metges relacionat amb la formació, els nous graduats, la im-

migració de metges de tercers països, les jubilacions i el cessament d'exercici. En tercer terme hi ha el marc professional i laboral, l'exercici públic i privat, els sistemes de retribució...

Com es pot comprovar, les previsions a mitjà i llarg termini són d'una disminució important del nombre de metges. Tenint en compte els diferents factors que hi incideixen, és hora que mirem de fer l'esforç de planificar, amb totes les dificultats que això representa. El COMB fa temps que ho reclama. L'Administració, les universitats, els proveïdors de serveis i els col·legis hem de poder analitzar, valorar i treure conclusions de les dades.

Com és de tots conegut, formar un metge són deu anys, sis de grau més quatre de formació especialitzada. ■

¹ Simoens, S.; Hurst J. The Supply of Physician Services in OECD Countries. OECD Health Working Papers 2006.